

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VII. Eadem obligationem ratio Christiana dictat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

relligant qua sibi, qua Monachis conveniat observare precepta. Et commemoratis consiliis evangelicis, quæ solis specialiter congruunt Monachis, subiungit ea quæ c. 2. recensimus, dicta generaliter omnibus; iisque recensitis, propter eos (inquit) quos supra memoravimus, hæc pauca breviter annuere studuimus, qui insipienter asserunt, solos Monachos arctam sequi debere viam, cum utique Dominus arctam & angustam viam dicat esse, qua ducit ad vitam, & nemo, nisi per eam, in vitam ingredi valeat æternam. Non solum igitur Monachis & Clericis, verum etiam omnibus qui Christiani censentur vocabulo, per hanc arctam & angustam viam (Evangelicis regulis illis expressam) intrandum est. Eandem denique obligationem brevibus, sed nervosis hæc verbis inculcat S. Thomas de Villa-nova Concione 3. in adventu Dom. dicens: *Quid, queso, amplius Carthusia habet, quam Christiana religio, quantum attinet ad mores, & sanctitatem, & puritatem, exceptis caeremoniis & votis?*

CAPUT VII.

Eandem obligationem ratio Christiana declarat.

- 43 **P**Robatur ex prerogativis hominis Christiani c. 1. recensitis. Nemini quippe dubium esse potest, prerogativas tam sublimes, correspondentem vitam conversationemque (atque adeo dictis regulis conformem) postulare. Quod & aperte suadent testimonia sacra c. 1. & 2. producta. Nemini etiam dubium esse potest, tantò ampliorem à Christianis, præ aliis, sanctitatem exigi, quantò ampliora præ aliis gratiæ dona per Christum acceperunt. Cui enim plus datum est, plus ab eo exigitur, & pro ratione talentorum rationem exigit dator eorum. Denique nemini dubium esse potest tantò sublimiorem esse oportere vitam hominum, quantò sublimior est professio ipsorum. Sublimis verò sanctaque admodum est professio Christianorum, ut visum est ibidem.
- 44 **I**stam ob causam Christianus, Decalogi præcepta transgrediens, gravius peccat, quam Gentilis vel Judæus. Dicit enim Augustinus tr. 3. in Joan. quòd omnia illa præcepta nobis magis precipimur, id est, arctius nos obligant. Ibi verò gravior transgressio, ubi arctior obligatio. Sed & prolapsio tantò culpabilior, quantò professio sublimior. Quò sublimius enim quis attollitur, eò lapsu graviore ruit, & (ut canit Juvenalis) omne animi vitium tanto conspectius in se crimen habet, quantò major qui peccat habetur.
- 45 **O**b eandem causam Ilidorus Hispalensis l. 1. Sentent. c. 20. dicit, quòd sub Veteri Testamento minoris culpa erant peccata; quia in eo non ipsa veritas, sed umbra veritatis aderat. Judæos quippe velut pueros lex, instar pædagogii, direxit (ut innuit Apostolus ad Galat. 3.) Evangelium verò dirigit Christianos, tamquam adultos, sub pædagogo jam amplius non existentes. Sicut ergo adulatorum peccata communiter graviora sunt peccatis puerorum; sic & Christia-

norum peccata, peccatis Judæorum.

Ob eandem rursus causam idem Ilidorus ibidem l. 2. c. 18. dicit, quòd peccata quæ incipientibus levia sunt, perfectis viris gravia deputantur. Tantò enim gravius cognoscitur esse peccatum, quantò major qui peccat habetur. Crescit enim delicti cumulus, iuxta ordinem meritorum. Et sæpè quòd minoribus ignoscitur, majoribus impunitur. Ex quo Ilidori testimonio S. Thomas 1. 2. q. 73. a. 10. concludit, quòd magnitudo persone peccatis aggravat peccatum.

His denique omnibus robur addunt verba Christi, Matth. 5. *Nisi abundaverit iustitia vestra, plusquam Scribarum & Phariseorum, non intrabitis in regnum calorum.* Ubi per Scribas & Phariseos Ilidorus Pelusiotæ l. 4. epist. 204. sicut & Chrysostomus & Euthymius apud Salmeronem 10. 5. in Evang. tr. 33. non solum Judæos intelligit, qui exteriùs iusta faciebant coram hominibus, ut viderentur ab hominibus, verèque proinde iusti non erant; sed omnes generaliter filios Veteris Testamenti, etiam verè iustos. Quam interpretationem genuinam esse, Salmeron loco citato probat, hac ratione, quòd Christus ibi Christianos cum Judæis comparat in iustitia. Externa verò simulataque illa iustitia, non tam digna erat iustitiæ nomine, quam iniustitiæ. In ea ergo non procedit comparatio, cum recta comparatio fieri debeat inter extrema ejusdem generis, ut Philosophi tradunt. Comparantur quippe inter se duo verè currentes, duo docti, &c.; non autem verè currentes cum verè non currente. Christus etiam confert ibi legem Evangelicam cum Mosaica. Ait enim: *Audistis quia dictum est antiquis... Ego autem dico vobis, &c.* Verba ergo illa Christi significant iustitiam filiorum Novi Testamenti debere esse abundantiorē iustitiā filiorum Veteris Testamenti; sive debere eam excedere, non solum æquare. Videatur Chrysostomus homil. 16. in Matth. ubi dicit quòd Christus illis verbis, *Nisi abundaverit iustitia vestra, &c. suos discipulos Veteris Testamenti observatoribus velie esse meliores. Scribas hic enim, atque Phariseos, non iniquos, ut putatur, appellat, sed eos quæ legis præcepta custodiunt. Neque enim illos qui non custodirent, diceret habere iustitiam: neque ei que non esset, eam que esset iustitiam compararet... plus enim ac minus ejusdem generis manifestum est esse, &c.*

Cujus ratio est, quia sicut alios ab adolescentibus mores exigimus, quam à pueris; alios verò à viris jam perfectis & maturis; nec eandem ab omnibus perfectionem requirimus: sic Deus Optimus Maximus, cujus opera cum summa sunt sapientia conjuncta, aliam legem mundo infanti præscripsit; aliam mundo Judæo tamquam puero, sub pædagogo degenti; aliam denique mundo Christiano, tamquam adulto jam & maturo, sublimioribusque prerogativis decorato. Sicut ergo perfectiorem sublimioremque legem Christianis dedit quam Judæis; sic abundantiorē sublimioremque ab ipsis iustitiam

sticiam exigit, cum dicit: *Nisi abundaverit, &c.*

49 *Agnosce igitur ò Christiane dignitatem tuam, & divina consors natura, noli in veterem vilitatem degeneri conversatione redire. Memento cuius capitis & cuius corporis sis membrum. Memento quali sis insignitus honore (inquit Leo Magnus) adeoque quali præ aliis pollere debeas sanctitate. Non enim accepistis spiritum servitutis iterum in timore, sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus: Abba Pater. Rom. 8. O ingentem honorem, exclamat istum in locum Isidorus Pelusiota, quam altè erexit humi prostratos! eadem enim operâ, & Judæorum ignobilitatem Apostolus ob oculos ponit, nobilitatem econtrâ Christianorum, quam omni ope servare justum fuerit, ne honore excidentis, gravius castigemur, utpote tanto indigni honore.*

50 Scio consuetam negligentium Christianorum vitam procul abesse à sanctimonia, quam allatæ Evangelicæ regulæ, quam SS. Patres, quam Christiana rationes ab ipsis postulant. At scio quoque, contra Ecclesiasticas quidem leges, externam Ecclesiæ disciplinam concernentes, consuetudinem prævalere posse; sed non contra divinas, quarum prævaricatorem semper interpellare licet, his Petri Cantoris verbis: *Non minus peccas, quia cum multis.* Neque enim consuetudo contra eas aliud est quam corruptela; quæ, si vetusta sit, nihil aliud est quam *vetustus erroris*, ut dicitur can. *Consuetudo*, distinct. 8. *Nulla, igitur, consuetudo, quantumcumque generalis & antiqua, potest præiudicare, seu tollere id quod est de lege naturali, seu etiam divina, quoad moralia præcepta*, ait D. Antoninus l. p. tit. 17. §. 6. *Siquidem lex naturalis & divina procedit à divina voluntate... unde non potest mutari per consuetudinem procedentem à voluntate hominis, sed solum per autoritatem divinam mutari potest.* Et inde est, quod nulla consuetudo vim legis obvinere potest contra legem divinam, vel legem naturalem. *Dicit enim Isidorus in synonymis, usus autoritati cedit, pravum usum lex & ratio vincat.* S. Thomas l. 2. q. 97. a. 3. ad 1.

51 Enimverò cum Christus sit veritas, quæ omnia vincit; quod Christus præscripsit, vincere debet omne quod ab humana voluntate, cupiditate vel negligentia in contrarium fit. Ideò Gregorius VII. can. *si consuetudinem*, dist. 8. *Si consuetudinem fortassis opponas, advertendum est, quod Dominus dicit: Ego sum veritas... non dixit: Ego sum consuetudo, sed veritas.* Et ecce (ut B. Cypriani utamur sententia) qualibet consuetudo, quantumvis vetusta, quantumvis vulgata, veritati est omnino postponenda, & usus, qui veritati est contrarius, abolendus. Quia, ut ex eodem Cypriano dicitur can. *Consuetudo*, ibidem: *Consuetudo sine veritate, vetustas erroris est.* Propter quod relicto errore, sequamur veritatem... quia veritas manet & invalescit in æternum, & vivit, Tom. I.

& obinet in sæcula sæculorum.

Concinit Augustinus l. 4. de baptismo c. 4. 52 *Frustrâ, qui ratione vincuntur (prout Christiani, non viventes ad præscriptum regularum Evangelicarum) consuetudinem nobis obijciunt, quasi consuetudo major sit veritate, aut non sit in spiritualibus sequendum, quod melius à Spiritu sancto revelatum est.* Et l. 3. c. 9. *Cum Christus sit veritas, magis veritatem (Evangelicis in regulis expressam), quam consuetudinem sequi debemus.* Denique Concilium Suesfion. 3. dicit, quod *mala consuetudo non minus quam corruptela perniciofa vitanda est.* In concernentibus itaque jus divinum, Ethica Christiana moribus & utibus hominum, quotidie in pejus abeuntibus, conformanda non est; sed Ethicæ veteri-novi mores sunt conformandi. Alias lex divina foret regula Lesbia.

CAPUT VIII.

Superioribus regulis conformem oportet esse morum Theologiam, ut verè Christiana sit. Talis proinde non videtur illa, quæ est ad inventionis novæ, non traditionis antiquæ: illa maxime de qua Caramuel Theolog. fundament. n. 1268. Tota Theologia Moralis nova est.

Probatur prima pars: si enim non sit conformis illis Evangelicis regulis, non est conformis ei quam Christus tradidit, quam Evangelia docent, quam Apostoli, tamquam necessario sectandam, prædicarunt: ergo non est verè Christiana, non Evangelica, non Apostolica.

Probatur secunda pars: si enim nova, seu ad inventionis novæ, non est traditionis antiquæ; non igitur illa quam Christus & Apostoli plusquam à septemdecim sæculis tradiderunt; nec proinde esse videtur Evangelica, neque Christiana; neque Christum & Apostolos habet Authores, sed ad inventionem Philosophiamque purè humanam nonnullorum Recentiorum, à quibus merito requirere possumus cum Tertulliano l. 1. de præscript. *Quis estis? quando, & unde venistis?* Et cum Hieronymo in epist. apologet. contra Origenem, quæ est 33. l. 1. *Cur post 400. (immò 1700. & amplius) annos dicere niteris quod ante nescivimus? cur profers in medium quod Petrus & Paulus edere noluerunt? usque ad hanc diem, sine hac doctrina mundus Christianus fuit.* Et cum Augustino l. contra epist. fundam. c. 6. *Quid sibi vult ista novitas? nonne vobis videtur nescio quam redolere fallaciam?* Denique cum Gelasio epist. ad Honorium Dalmatiæ Episcopum: *Ubi est quod scriptum est, terminos Patrum tuorum ne transgrediaris. Et, interroga Patres tuos, & annuntiabunt tibi; Majores tuos, & dicent tibi? Aut cur nobis non sufficit, si quid ignorantes discere cupiamus, qualiter ab Orthodoxis Patribus, singula quæque, vel vitanda, vel præcepta, vel aptata catholica veritati? numquid sapientiores illis sumus, aut pe-*